

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameniščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 62 * Maribor, četrtek, dne 1. junija 1939 * Leto XIV

Važno mnenje o tisku in našem tiskovnem zakonu

Naš tisk trpi mnogo zaradi prikojenja sedanjih tiskovnih svoboščin. To vedo tisti, ki pišejo in tisti, ki čitajo knjige in novine. Naša javnost pa je k vsemu nekako pasivna, čeprav vemo vsi, še bolj bi pa morala to vedeti kulturna javnost, ki ni prav nič na nižji stopnji v progresu kakor po drugih državah.

Z veseljem zaradi tega pozdravljamo drobno knjižico, ki jo je napisal beograjec dr. Mihajlo Ilić z naslovom »Šta treba izmeniti u zakonu o štampi?«. Mislimo, da ima ta knjižica namen, da opominja vse kulturne delavce, vso kulturno javnost, da se iz ljubezni do državnosti in zdravega razvoja zavzame za odpravo najhujših nedostatkov v naši tiskovni praksi.

Tako-le pravi pisec brošurice med drugim:

»Narod bolnik naj pove sam, kaj ga boli.« To je edino zdrava metoda, ker je nemogoče, da bi se ravnala usoda naroda ob nepoznavanju »fizičnih« vzrokov bolezni.

Zapovedan je »molk o parlamentu, kmalu bo molk v parlamentu.« Parlament je predstavništvo naroda, istotako senat. Delovanje obeh mora biti javno in javnost mora imeti pravico, da odobrava ali graja politiko teh ustanov na podlagi objektivnih in resničnih poročil o delovanju. Če te prilike ni, se bosta parlament in senat izživila in okostenela; nastal bo molk v parlamentu.

Vlada ima pooblastila od leta 1935. do 1938. za korekturo teh razmer.

Pisec predlaga, da naj se sedanja cenzura odpravi, zlasti tudi prepoved pravnega sredstva (pritožbe) proti cenzuri. Dovoliti se mora objektivno poročanje o sejah narodne skupščine in senata. Odpravi naj se tudi solidarna odgovornost oseb, ki sodelujejo pri novinah, ker so po sedanji praksi odgovorni za vsebino tiskovine pisec, urednik, tiskar, stavec, uprava itd.

Vrnimo se vsaj v pravno stanje, ki ga je določal zakon z dne 6. avgusta 1925. Odgovornost za resnično kazensko dejanje naj se pa nalaga pravemu krivcu, to je, določbe glede odgovornosti za tisk naj imajo določnejši temelj.

Opravičeno pravi dr. M. Ilić: »Država more biti vznemirjena zaradi tega, kar nevine pišejo; zaradi onega, kar ne povedo, pa utegne propasti.«

Dr. M. Ilić povdarja v svojem spisu ono, kar smo mi povdarili že nekaj krat z drugimi besedami. Njegov spis pa dokazuje, da se je začela kulturna javnost zanimati za kompleks kulturnih problemov, čemur bi se morala pridružiti vsa naša znanstvena in kulturna javnost.

Če kričimo po teh reformah je znak, da so potrebne, in vlada ima tozadevna pooblastila.

Kongres angleške delavske stranke

sprejel v načelu uredbo obvezne vojaške službe.

Angleška delavska stranka je imela dne 28. in 29. maja kongres v Londonu, ki se je z 1.670.000 proti 286.000 glasovom v načelu izjavil za uvedbo obvezne vojaške službe. Nadalje je kongres zahteval pospešitev sklenitve sporazuma z Rusijo in reorganizacijo Društva narodov, da bo sposobno urediti mednarodne politične, gospodarske in socialne razmere.

Razplet mednarodne politike

Razgovori med Italijo in Anglijo

V Londonu beležijo z vidnim zadovoljenjem, da je zapustilo Španijo zadnjih 20.000 italijanskih vojakov. V Španiji ostane le nekaj strokovnjakov, ki so se tam naturalizirali. S tem, pravijo Angličani, je Italija izpolnila svojo obljubo, ki jo je dala Angliji ob sklenitvi angleško-italijanske pogodbe.

To dejstvo in pa Mussolinijev govor v Turinu, kjer je rekel, da želi Italija rešiti vse spore na miren način, češ, da ni v Evropi nobenega vprašanja, ki bi se ne dalo na ta način rešiti, tolmačijo

londonski politični krogi tako, da Mussolini ne želi še bolj zaplesti mednarodni položaj. V Evropi torej ni nobenega spora več, ki bi opravičeval novo vojno.

Prav pred binkoštnimi prazniki je imel v Rimu novi angleški poslanik Percy Loraine razgovore z Mussolinijem in zunanjim ministrom grofom Ciano. Razgovori so bili tajni in se verjetno nanašajo na španski in sredozemski problem, s katerim se sporedno obravnavajo tudi vprašanja, ki se tičejo sporazuma med Italijo in Anglijo.

obljubo in ostala dosledno na braniku svobode in miru.

Amerika ne bo več nevtralna

Američani že dolgo razpravljajo o opustitvi nevtralnostne politike. Sedaj pa je zunanji minister Hull predložil predloge zunanje političnemu odboru senata in poslanske zbornice o spremembi nevtralnostnega zakona. Predlog vsebuje šest točk, ki se naj ukinejo, da ne bodo države, ki se bore za obrambo človeških pravic ovirane pri izvajanju pomoči. Razprava o predlogih se je že pričela in jih bosta oba odbora nedvomno sprejela.

Zunanji minister Zedinjenih držav o zunanji politiki

Ameriški zunanji minister Cordell Hull je govoril na binkoštno nedeljo v Čikagu. Ostro je napadel izolacijsko politiko in zagovarjal sodelovanje narodov. Zahteval je tudi ukrepe za ohranitev miru. Zgodovina USA je polna zgledov boja za gospodarsko in socialno svobodo. USA ne bi mogla živeti v avtarkiji (t. j. da bi same vse pridelovale in ničesar ne uvažale) in vsaka totalitarnost je nasprotna ameriškem značaju. Noben narod si ne more ohraniti miru, ako ga samo on želi, dočim hočejo drugi v vojno. V tem primeru bi imel tak narod mir le, če se podvrže brezpogojno. Le slepci utegnejo misliti, da se s tem ohrani mir. USA bodo delale v dveh smereh; pomočkov za akcije imajo dovolj.

Anglija in Moskva sporazumni

Ruski sovjetski komisar Molotov je v ponedeljek sporočil angleškemu in francoskemu poslaniku v Moskvi, da je ruska vlada proučila angleško-francoske predloge glede sklenitve zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo ter se prepričala, da predlogi ustrezajo nje željam. V torek je zunanji komisar predložil sklep vlade seji sveta narodnih sovetov. Po seji sveta je ruska vlada

sporočila komisarjev govor v obliki note angleškemu in francoskemu poslaniku kot službeni odgovor moskovske vlade.

Ruska vlada je hotela v tej zvezi doseči popolna jamstva varnosti, zlasti z ozirom na monakovski dogovor in druge politične akcije, kjer Rusija kot velisila ni bila vpoštevana, čeprav jo zanima sosedna vzhodna Evropa in jug.

Turška politika — politika balkanske zveze

V Ankari je imela turška republikanska stranka, ki jo je ustanovil pokojni predsednik Kemal Atatürk, kongres. Na kongresu je rekel predsednik republike İnönü v razmotrivanju o mednarodnem položaju: Turčija nima imperijalističnih težej, zahteva pa, da se spoštuje nje suverenost. Sporazum z Anglijo ima obrambni cilj in ni naperjen proti nikomur. Kakor z Anglijo tako

družijo Turčijo tudi s Francijo prijateljske vezi, zlasti, ko je rešeno vprašanje aleksandretskega Sandžaka. To vprašanje je rešeno in ni nobene sile, ki bi mogla porušiti prijateljstvo med Turčijo in Francijo ter Sovjetsko Rusijo.

Balkanska zveza ostane prej ko slej osnova turške zunanje politike, ki je tudi ne more spremeniti nobena sila sveta. Turčija bo vedno izpolnila dano

Socialistična delavska internacionala je imela posvetovanje

14. in 15. maja v Bruslju.

Glavni predmet razgovorov je tvorilo organizacijsko vprašanje. Od 41 strank, ki so priključene internacionali, jih bo 19 imelo samo po en glas na kongresu in v izvršnem odboru le posvetovalno pravico. Od 254 kongresnih glasov jih bo pripadlo delegatom iz demokratičnih držav 197, 20 glasov bodo imeli zastopniki socialističnih strank iz držav brez demokracije, glede 37 glasov pa se bo sklepalo še pozneje. Od 38 članov izvršnega odbora internacionala je 28 zastopnikov iz demokratičnih držav. Ožji izvršni odbor bo sestavljen iz 10 zastopnikov socialističnih strank iz demokratičnih držav in 2 zastopnikov socialističnih strank iz držav brez demokracije. Sedanji ožji izvršni odbor se je tudi že preosnoval tako, da so v njem zastopane socialistične stranke iz Belgije, Danske, Nemčije, Finske, Anglije, Holandske, Norveške, Poljske, Švedske, Švice in Španije.

Kakor smo že poročali, je predsednik internacionala, s. Louis de Brouckère odstopil. De Brouckère bo dopolnil 31. maja 70 let in hoče dovršiti še neko svoje veliko teoretično delo, ki si ga je stavil kot nekaj življenjski cilj. Izvršni odbor ni hotel sprejeti njegove ostavke, potem pa je s. de Brouckère sam predlagal predsednika holandske socialne demokracije J. W. Alabardo, kot novega predsednika, kar je bilo s pritirjevanjem sprejeto. Svoje mesto je stavil na razpolago tudi tajnik s. Adler, ki je bil svoj čas izvoljen na to mesto

kot zastopnik ene najmočnejših socialno demokratičnih strank v bivši Avstriji. Toda izvršni odbor ga je znova potrdil v njegovi funkciji.

Ob zaključku je sprejel izvršni odbor na znanje poročilo socialistične stranke v Španiji, ki je bilo podpisano od predsednika stranke Ramona Gonzalesa Pene in tajnika Ramona Lamonedo ter sprejel resolucijo, v kateri poziva vse priključene stranke, da pomagajo žrtvam nesrečno zaključene državljanske vojne.

Poljaki se bodo borili

Izjava poljskega delegata na kongresu angleške delavske stranke.

Na kongresu angleške delavske stranke je govoril poljski delegat sindikalnih organizacij Vaclav Vojevodski. Izrekel je delavski stranki pozdrave in izjavil, govoreč o mednarodnem položaju, da se bo vsak Poljak boril do zadnjega diha za svobodo in neodvisnost svoje domovine. Poljsko delavstvo pričakuje, da bo v tej borbi našlo popolno razumevanje in podporo angleškega delavstva.

Kongres je sprejel izjave poljskega delegata z največjimi ovacijami za Poljsko.

Socialistični uspehi v Švici

v Graubündenu in v Ženevi.

Dne 7. maja so volili v švicarskem kantonu v Graubündenu veliki svet, t. j. kantonski parlament. Socialni demokrati so zvišali število svojih poslancev od 6 na 9, njihovi zavezniki, demokrati, pa so se povzpeli od 35 na 41 mandatov. Tako socialni demokrat kot tudi demokrati pripadajo takozvanemu »smerničnemu gibanju«, ki ima za cilj, da se sedanja desničarska večina v

Švici pretvori v levičarsko večino. — V kantonu Graubünden je to gibanje pri volitvah zmagało.

Pri občinskih volitvah v Ženevi, ki so se vršile prav tako 7. maja, so socialisti povečali število svojih mandatov od 42 odstotkov na 43.5 odstotkov. Fašistična nacionalna unija pa je od svojih 8 sedežev zgubila 6 in je bila tu prav tako poražena kot v Curihu.

Mongolija in Mandžurija

Spopadi na meji.

Na meji Mongolije in Mandžurije je prišlo do spopadov med četami obeh držav. Sodelovala so letala, topovi in

Madžarske volitve v parlament

Končni izid bo znan šele čez par dni.

Dne 28. in 29. maja so bile volitve v madžarski parlament. Prvi dan so volili 113 poslancev, drugi dan 147, skupno 260.

Kolikor je dosedaj znano, so dobili socialni demokrati 5 mandatov, računajo pa, da bodo ohranili svoje pozicije, ki so jih imeli v razpuščenem parlamentu.

Napredovala je zelo vladina stranka (madžarskega življenja), ki je dobila 164 mandatov in ima že sedaj večino; z njo združeni Nemci so dobili 2 in zedinjena krščanska stranka 5. — Nadalje je izšla izredno močna iz volilnega boja stranka puščičastega križa (fašisti), ki so dobili 39 mandatov. — Nazadovale je stranka malih kmetov (Tibor Eckhardt), ki je dobila 10 mandatov. — Meščanska svobodomiselnost stranka ima 5 mandatov, 1 je divjak.

Za 21 mandatov še ni podatkov, 8 mandatov pa bo razdeljenih v ožjih volitvah v nedeljo, dne 4. junija.

O Binkošti so bile volitve v madžarski parlament, ki je bil 4. maja t. l. razpuščen. Volitve so se vršile po novem volilnem redu, s katerim je bilo na eni strani vpeljana tajno glasovanje tudi na deželi, na drugi strani pa precej okrnjena volilna pravica.

Doslej je bila vpeljana tajna volilna pravica samo v velikih mestih. Na podlagi tajne volilne pravice v mestih je bilo socialnim demokratom omogočeno, da so poslali v parlament 11 svojih zastopnikov. Novi zakon, ki je vpeljal tajno volilno pravico tudi za podeželsko prebivalstvo, pa je obenem prinesel tudi drugo »novost«, t. j. da so smeli voliti samo tisti volilci, ki so na dan razpisa volitev bivali vsaj šest let nepretrgano v eni občini. Ta določba je najtežje pogodila delavce, ki se morajo radi nezaposlenosti in menjave služb večkrat seliti. Na ta način je po približnem štetju zgubilo volilno pravico okrog en milijon madžarskih državljanov. Tudi razdelitev volilnih okrajev, ki je bila razglašena šele na dan razpusta parlamenta, je bila izvršena na škodo delavstva, ker so bili delavski okraji razpolovljeni in združeni s podeželskimi. Posebej je še naglasiti, da so se nove volitve vršile samo v stari Madžarski, prebivalci v odrešenih pokrajinah pa niso smeli voliti. To odredbo je razlagati tako, da vlada ni zapala volilcem v krajih, ki so bili nekoč pod Češkoslovaško in so sedaj zgubili dober del pravic, ki so jih imeli tamkaj. Vlada je računala s tem, da bi ti volilci utegnili voliti opozicijsko. Nadalje je moral vsak kandidat položiti kavič, ki zapade, ako kandidat ni dobil dovoljno veliko število glasov. — S tem je bila prizadeta zopet socialna demokracija. Socialnodemokratski delavci so žrtvovali za volitve enourni zaslužek, da so zbrali toliko denarja, da so mogli postaviti kandidate.

Sredi volilnega boja je vlada odredila preiskavo proti strokovnim organizacijam, češ, da so se vmešale v volilni boj in da so ga financirale. Odredba vlade je prizadela 39 strokovnih organizacij, katerim so brez dovoljenja komisarja celo prepovedali pobirati prispevke.

Socialno demokratična stranka je šla v volilni boj s tem le programom: za obrambo neodvisnosti države in proti načrtu, da bi se madžarsko poljedelstvo podredilo gospodarskemu načrtu tretjega rajha, za demokratizacijo vsega javnega življenja, za odpravo protizidovskih zakonov, za izboljšanje socialnopolitične zakonodaje, predvsem za uvedbo zakonite brezposelnosti podpore in korenito izvedbo agrarne reforme.

Vlada je sicer še pred razpustom parlamenta predložila zelo skromno agrarno reformo, po kateri pa bi ostala veleposestva — ena tretjina dežele je last 1130 veleposestnikov — nedotaknjena in bi se uredilo samo vprašanje malih zemljiških najemnikov. Toda tudi tega skromnega zakona parlament ni sprejel.

Vladina stranka se je v volilnem boju, zlasti hvalila s tem, da je odvzela enakopravnost Judom in je napovedala še strožji protijudovski zakon; nadalje je napovedala, da se bo novi parlament bavil z vprašanjem uvedbe enostrankarskega sistema, kar znači, da je resno računati z uvedbo fašističnega režima. Ministrski predsednik Teleki je v nekem svojem govoru v Szegedinu, s katerim je odprl volilni boj, govoril o potrebi vztrajanja na načelih parlamentarizma, kako pa si ta parlamentarizem predstavlja, je povedal v nadaljevanju svojega govora, ko je rekel, da bi režim utegnil odgovoriti na izraz nezaupanja s silo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Na podlagi teh dejstev je kaj lahko primerjati volilni rezultat in si ustvariti svojo sodbo.

Doma in po svetu

JRZ se reorganizira. Zadnje čase se vrše banovinski sestanki JRZ, na katerih volijo nove odbore in izločajo pristaje dr. Stojadinovića. V Skoplju je bil izvoljen za predsednika banovinskega odbora za vardarsko banovino Dragiša Cvetković. — Stojadinović je še predsednik JRZ in se neprestano posvetuje s svojimi privrženci.

Račun gradbe železnic. Slovenija ima precej železnic, a treba je mrežo izpopolniti in investirati zneske za naprave (ljubljski kolodvor itd.). Od leta 1920. do 1936. je bilo izdanih za gradnjo železnic v državi 3377 milijonov dinarjev, od teh za Slovenijo 69 milijonov za nove železniške proge, kar znaša 2.1 odst. Sedaj je dovoljen kredit 997 milijonov dinarjev za nove proge in od teh dobi 48 milijonov ali 5 odst. dravska banovina. V bližnji program je uvrščenih 3140 milijonov dinarjev novih železniških del, od katerih odpade na dravsko banovino 120 milijonov, to je 4 odst. Jugoslovanski trgovinski minister Tomić je iz Pariza odpotoval v London.

V daljši avdijenci pri papežu je bil jugoslovanski vatikanski poslanik dr. Niko Mirošević-Sorgo.

Občni zbor zveze odvetniških zbornic se je vršil v Zagrebu na binkoštno nedeljo. Na občnem zboru so ugotovili, da se je število odvetnikov pomnožilo, poslabšal pa se je njihov gmojni položaj. Pritoževali so se tudi proti šušmarjenju in da je po mestih preveč advokatov. — Odvetniki imajo torej prav take težave, ki so vedno večje, kakor delavci in obrtniki.

Na slovenskem Koroškem v Nemčiji je bilo lani 60 nemških otroških vrtcev, letos jih je že 100. Ti vrtci imajo namen, da otroke priučijo nemščini še preden vstopijo v ljudsko šolo. Slovenski otroški vrtci pa so prepovedani, kakor poročata koroški in po njem ljubljanski »Slovenec«.

Seja sveta gospodarske balkanske antante. Gospodarski svet balkanske antante je po desetdnevnem zasedanju zaključil svojo enajsto sejo. Seja se je bavila z napredkom trgovskega prometa, financ, prometa sploh, zračnega prometa in turizma.

Med Poljsko in Rusijo so po poljskih vesteh urejena vsa vprašanja, zato zunanji minister Beck ne bo potoval v Moskvo, kakor so poročali nekateri časopisi.

Nova volilna zmaga angleške delavske stranke. Delavski kandidat John Wilmot je bil izvoljen v londonskem okraju Kennington z 10.715 glasovi proti 7.119 glasovom, ki jih je dobil konservativci. To so bile nadomestne volitve za odstopivšega konservativnega poslanca, ki je dobil pri volitvah 1935. leta 12.401 glas.

12 milijard frankov so prenesli francoski kapitalisti iz inozemstva nazaj v Francijo. Teh 12 milijard in še mnogo več so odnesli iz Francije, ko je bila na krmilu vlada ljudske fronte. Iz tega primera se vidi patriotizem francoskega kapitala, ki je vzel državi toliko denarnih sredstev, pa jih je iz spekulativnih namenov prenesel v inozemstvo.

Knez namestnik Pavle je odpoval v Berlin na službeni obisk

dne 30. maja. Spremlja ga kneginja Olga in zunanji minister Cincar-Marković ter številni predstavniki oblasti.

Nemški protest v Tokiu. Ker so japonske vojne ladje ustavile in preiskale nek nemški parnik, je Nemčija protestirala pri japonski vladi.

Nemški trdnjavski pas na zapadu je poplaval voda v dolžini 50 km in napravila veliko škodo. Francoski trdnjavski pas ni niti najmanj trpel.

35.000 do 40.000 letal bo lahko izdelala angleška vojna industrija v slučaju vojne.

Smrt v planinah. Na Korožici v Kamniških planinah je v nedeljo silno snežilo. V snežnem meteu sta omagala dva turista: 18 letni osmošolec Simonich iz Šmarjete pri Novem mestu in 26 letna prodajalka Marija Kosova iz Novega mesta. Simonich se je od utrujenosti zgrudil in potem umrl, dasi je prišla pomoč. — Kosova je bila rešena v zadnjem hipu. Na planinah je divjalo tako neurje, da sploh ni bilo mogoče hoditi iz koč.

Kaj zahtevajo hrvatske gospodarske zbornice? Dne 19. maja so imeli predstavniki hrvatskih gospodarskih zbornic posvetovanje v Zagrebu, na katerih so sklenili: da se ne bodo več udeleževali državnih konferenc trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic, da vsi državni denarni zavodi, vključno Narodna banka, ustanove samostojne zavode za Hrvaško, da se devizni posli za Hrvaško obavljajo v Zagrebu, da se ukine Prizad in centralni zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Postojnska jama ob binkoštnih praznikih. Vsako leto je ob Binkošti veliko romanje v postojnsko jamo. Kako je bilo ob priliki takega romanja pred 30. leti, čitamo v »R. P.« od 31. maja 1909.: ... »Na binkoštni ponedeljek se je v Postojno pripeljal prav veliko tujcev iz Kranjske, Štajerske, Primorske in Hrvatske. Postojnski gostilničarji so se pa pomenili: hura, na nje! Oderimo jih, da bodo spoznali, kje so bili! In res. Vrček piva (senožeski izdelek!) je veljal 30 vin., reci in beri: trideset vinarjev; en liter vipavskega vina, ki se v Ljubljani in okolici toči po 56 vin., prodajal se je v Postojni po — eno krono in dvajset vinarjev... Vse se je zgrušalo in klelo. Italijan po svoje, Nemec, Slovenec prav tako.«

Bodija ne bodo izročili. Naša vlada je zahtevala od Francije, da ji izroči našega bivšega poslanika dr. Bodija, ki je bil zapleten v veliko tihotapsko afero. Sodišče v Chamberyju v Savojah je zahtevalo naše vlade zavrniti s pripombo, da ni bila dovolj utemeljena.

Odpovedana tekma v basket-bal. V glavnem mestu Litavske v Kaunasu bi se bila morala vršiti tekma med litavskim in češkim moštvom v basket-bal. Nemška vlada je stavila kot pogoj, da smejo Čehi igrati, ako se na igrišču razobesi zastava s kljukastim križem. — Litavci so bili pripravljeni ugoditi tej zahtevi samo s to razliko, da se sme izobesiti tudi češka zastava. Ker je nemška vlada odklonila ta kompromisni predlog, so Litavci odpovedali tekmo.

Gajda sili v vlado. Znani češki fašist Gajda je predlagal dr. Hachi, da ga naj sprejme v vlado.

V znani »Lucerni« nemška manifestacija. V torek zvečer so korakale velike formacije nemške nacionalnosocialistične stranke po Hybernški ulici (kjer je »Ljudski dom« - op. ur.) čez Prikope na Vavčevski trg v znano največjo praško dvorano »Lucerno«, ki je bila vsa okrašena z zastavami in je bil tam nato propagandni večer z govori o kulturno političnih nalogah praških Nemcev.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku za naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

C. Nordhoff in J. N. Hall

HURIKAN

Ko je Terangi privezal gospo de Laage na neki veji dvanaest čevljev od tal, je zopet zavzel mesto poleg svoje žene in otroka. Storil je, kar je bil mogel, sedaj pa se je moral posvetiti onim, ki so mu bili izročeni v varstvo. Za trenutek je dež pojenjal in v motni svetlobi večernega somraka so lahko videli nekoliko dalj okrog sebe. Okoli deset ljudi je iskalo zavetja na istem drevesu, isto toliko jih je bilo na drugem puranu, ki je rasel na zapadni strani poleg prvega. Na obeh drevesih bi bilo prostora še za nekaj ljudi, toda večina njih, ki so zapustili cerkev so bolj zaupali kokosovim palmam. Skozi meglo razpršene pene, ki je polnila zrak, je gospa de Laage od časa do časa lahko videla do najbližjih palm. Na obsekanih vejah je videla čepeti ljudi tesno drug ob drugem, med tem ko so nekateri šele plezali na drevesa.

Nekateri domačini so skoro gotovo mislili, da je hurikan že dosegel višek in da je najhujše pri kraju. Sicer pa je naziranje teh ljudi za naše pojme večkrat čudovito. Mogoče so se bali, da bi naravne sile le še bolj razdražili, ako bi iskali zavetja na vrhovih palm. Dejstvo je namreč, da je veliko zelo mladih in močnih mož še sedaj ostalo na tleh. Stali so tesno drug pri drugem in se držali za vrvi, med tem ko se je pljuskot razlivala čez otok. Oni, ki so bili na dreve-

sih so skozi večerni somrak zrl na nje; njihovi svarilni klici pa so se zgubljali v tuljenju orkana.

Skoro da proti svoji volji je gospa de Laage gledala petero temnih postav, ki se jim je posrečilo, da so se ob vznožju palmovih dreves obdržale pokonci, dasi se je zlival val za valom preko njih. Izgledalo je, da niso mogli ali pa ne hoteli poiskati zatočišča na drevesih.

Prizor jo je napolnil z grozo, da je nehote za trenutek zaprla oči.

Ko je zopet odprla veke in pogledala v smeri proti onemu mestu, ni opazila nikogar več od petorice, vsi so bili zginili...

Med besnenjem viharja je legla noč na Manukuro, nastala je popolna tema, ki je trajala dobro bro uro predno je vzšel mesec.

DVANAJSTO POGLAVJE

Oba čolna sta plavala, kakor sem že povedal, v mali razdalji od obrežja. Ta razdalja ni mogla biti večja od petindvajset metrov, oddaljenost enega čolna od drugega pa tudi ne nad dvajset metrov.

V enem čolnu je bilo šest oseb. Med njimi je bil Ah Fong, naš stari kitajski pek, nadalje Mako in neka oženjena sestra Marunge z njenim možem in malo hčerko.

V drugem čolnu je iskalo zatočišča osem ljudi: Tavi, njegova žena, njun sin Taio, njuna hči Hitia z

njenim možem Faranijem, Aaraja, nek mož po imenu Kauka in jaz.

Ko je vzšel mesec je pričelo znova silno deževati. Doživel sem že mnogo nalivov v tropičnih krajih, toda toliko vode, kolikor se jo je zlilo to noč na Manukuro, je bilo tudi za me nekaj takega, česar bi si ne bil mogel nikoli predstavljati. Rekel sem Vam »zlilo«, toda ta beseda ni pravi izraz, s katerim bi Vam mogel predložiti silo, s kakršno je padal ta dež. Padal je po nas, kakor da bi nas bil rezal z ostrimi noži — ali da bi bili neprestano izpostavljeni celi toči izstreлков. Četudi so nam stranice čolna nudile nekoliko zavetja, je bilo pa naše telo, kljub obleki, ki smo jo imeli na sebi vendarle izpostavljeno najhujšim mukam. Zato si pač lahko predstavljate, kaj šele so morali prestati tisti, ki so iskali zatočišča na drevesih in so bili pri tem docela nezavarovani izpostavljeni napadu razbesnelih elementov.

Razumeli boste, da v čolnu nismo sedeli, ampak ležali zlektnjeni na tleh med in pod klopmi za veslače. Aaraja, Hitija in njena mati so ležale v zapogi, Tavi, Taio in jaz na sredi, ostali pa v zadnjem delu čolna. Kos jadra, ki je bil ravno dovolj velik, da bi bili z njimi lahko pokrili žene, nam je vihar iztrgal iz rok v trenutku, ko smo jih hoteli pogrniti z njim. Žene so bile oblečene v pooljena oblačila in so ležale druga poleg druge na neki haložnici, ki pa jo je dež spremenil v neke vrste kašnato gmo.

(Dalje prihodnjic)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Vabilo na redni letni občni zbor »Protituberkulozne lige«, ki se bo vršil v torek, dne 6. junija s pričetkom ob 7. uri zv. v prostorih v »Delavskem domu«. Pred občnim zborom se vrši predavanje o tuberkulozi; predava g. dr. Hrastnik. — Načelnstvo.

Popravek. V 58. št. našega lista od 20. maja t. l. smo objavili dopis pod naslovom »Pot, ki jo uporabljajo vsi, a je nihče ne popravlja«, med drugim tudi to, da pričakujemo, da bo obratovodja zunanega obrata, ki ga poznamo kot zelo vnetega dostavljalca poročil, že javil ravnanje v kakšnem stanju je pot. Lojalno izjavljamo, da nismo imeli namena žalit obratovodjo g. Widro ali mu podtikati kakšne zaničljive lastnosti, ker se omenjenemu gosodu kaj takega ne more očitati. — Uredništvo.

ZAGORJE OB SAVI

»Pred 30. leti. Vest iz Zagorja o-S.« V št. 59 »Delavske Politike« je v rubriki »Pred 30. leti. Vest iz Zagorja o-S.« izšla notica ponatisnjena iz »Rdečega Prapora« s katero se čuti prizadevanja g. Franjo Keršnik, orožniški stražmošter v p. in občinski tajnik v p. Imenovani nam piše, da ni res, da bi bil kdaj (pred tridesetimi leti) o Sokolih grdo govoril in da tudi ni res, da mu je bilo zagotovljeno mesto računovodje pri »Posojilnici« ter mesto lišnika v »Sokol-skem domu«. G. Keršnik nadalje izjavlja, da se ni nikdar pisal drugače kot Keršnik, samo l. 1889 mu je naborna komisija popačila njegovo ime v Kerschnigg. — Na podlagi tega je torej jasno, da se vsebina dotične notice, ki je izšla pred tridesetimi leti ne more nanašati na g. Keršnika, ampak mora biti po sredi kakšna druga oseba. Kajti ako bi bila notica, ki je izšla pred tridesetimi leti cikala na g. Keršnika, bi bil g. Keršnik že tedaj, pred tridesetimi leti, vložil tožbo.

SEVNICA OB SAVI

Obsodba kopitarne Winkle radi uslužbenčevih zavarovalnih odtegljajev

V Sevnici je bil dolga leta kot nadzornik lesnega skladišča pri tovarni kopit Winkle g. Friderik Šoster, ki je užival tudi med delavstvom splošen ugled in bil priljubljen radi svojega mirnega in pravičnega postopanja.

Gospod Šoster je bil pri tovarni Winkle uslužben od junija 1928 do konca leta 1937. Od lanske jeseni naprej pa je bil g. Š. v veliki pravdi proti tovarni Winkle, ki je naravno vzbujala veliko zanimanje v Sevnici, ker je pri neštetihih pravih in ob nastopu številnih prič razkrivala, kako so ti inozemski podjetniki z velikanskim, pri nas nabranim premoženjem, plačevali ogromne plače tujim nameščencem, našim ljudem pa dajali neprimerno nižje plače. Pri tem pa so še kršili temeljne predpise naše socialne zakonodaje s tem, da so odtegovali uslužbenecem celo tiste zneske za zavarovanje, ki bi jih moralo po zakonu na vsak način plačevati podjetje samo. Radi podobnega slučaja je imelo podjetje že leta 1932. veliko tožbo s svojim skladiščnikom Miheličem, ki ga niso imeli zavarovanega za pokojnino in so mu potem plačali po vloženi pravdi okrog din 60.000 odškodnine. Tudi Š. niso zavarovali, dokler ni prišlo do pravde z Miheličem, a tedaj so ga leta 1932. sicer zavarovali, toda vse prispevek so mu odtegovali od plače. Naknadno je pokojninski zavod Šja zavaroval še za 3 leta nazaj, v kolikor ni bilo zastarano. Toda g. Š. je bil še vseeno oškodovan za din 7.104, ker mu je podjetje skozi 64 mesecev nepravilno odtegovalo za zavarovanje znesek po din 123, četrtovalo za zavarovanje znesek po din 39 prav je na njega odpadlo po zakonu le din 39 mesečno. Ker mu je podjetje kljub opominom ni hotelo tega vrniti, je vložil g. Š. po dr. Avg. Reismanu tožbo na plačilo zneska din 7.104 in je sodišče sedaj po petih razpravah tožbi ugodilo ter obsodilo kopitarne Winkle, da mora g. Šju plačati vtožbeni znesek in vse stroške. Zadnja razprava je bila prejšnji teden, ko bi moral biti zaslišan kot stranka tudi g. Winkle Julij, pa do tega ni več prišlo, ker je moral g. Winkle prejšnji dan v Ljubljano k nujni očni operaciji. Pač pa so bili zaslišani kot priče številni toženiki nameščenci in pa stari delavci, ki so bili pri Winkleju v službi v času Miheliča in g. Šja. Sodišče je med drugim v sodbi ugotovilo, da se glasijo sicer izpovedbe pri tožene stranke kopit. Winkle, g. Schindlerja Ernesta, Laureta Pavla in Lipovška Leopolda ravno nasprotno, a jim sodišče z ozirom na skladne izpovedbe drugih številnih in manj prizadetih prič ter z ozirom na dokaze, katerih se je poslužila tožena stranka kopitarne Winkle v pravnem postopanju z Miheličem, ni moglo dati vere. Ta ponovni proces bo menda končno trdno Winkle izučil in pripravil do tega, da ne bo v smislu jugoslovanske socialne zakonodaje pravilno zavarovala samo inozemcev, ampak tudi naše ljudi.

ZABUKOVCA

Vodovod. V vasi Zabukovca se na inicijativu g. svet. in na podlagi obljubljenih 30.000 din namerava graditi vodovod, kateri bi bil res potreben za našo vas, ki leži bolj v hribovitem terenu in je v poletnem času brez vode, katero je treba z vozovi dovažati.

Pri zabukovškemu rudniku so se v mesecu maju uvedli ponedeljski prazniki zaradi generalnih čistjenj bazenov.

Zidanje »občinskega doma« v Grižah je pred pričetkom, čaka se samo še na to, da se konstituirajo odbor, ki bo prevzel delo. Zemljišče je bilo kupljeno na periferiji za malenkostno ceno 19 din kv. m. Občina bi bila dobila zemljišče ob cesti mnogo cenejše, da se ne bi moralo občani brigati za občinske zadeve tudi kadar ni volitev, ako jih občina pozove, za njihovo mnenje.

LJUBLJANA

Promet na ljubljanski dolenski progi električne cestne železnice je bil zopet odprt v soboto. Progo so par tednov popravljali in jo deloma tehnično zavarovali, da ne bo v bodo-

če premočno stresala hiš, ki stoje tik ob njej. **Veleindustriec Josip Lenarčič** na Verdu pri Vrhniki je umrl v 84. leto. Lenarčič je mož starejše naprednjaške generacije.

MARIBOR

Škandalozne razmere ali izkoriščanje delavstva pri gradnji ceste sv. Križ—Bresterica. Delovodja na tej cesti g. Trojar je iznašel nov način »pridobivanja«. Samo da je to pridobivanje kaj čudno in gre edino na račun že itak najbednejših in skrajno slabo plačanih delavcev. Ustanovil je za delavstvo kuhinjo, ki jo imenuje »Delavska kuhinja«. Izvoljeni delavski komisariji imajo edino pravico, da smejo pomagati pri razdelitvi hrane. Pri nabavi živil, pri odločanju, kaj in kako se bo kuhalo, odloča izključno sam delovodja. Za kuharico je nastvil svojo ženo in ji določil plačo mesečnih 900 din poleg hrane, katero dobiva tudi on. Edina tolažba teh bednih delavcev je v tem, da jim kuha slabo hrano ena najboljših plačanih kuharic v vsej Sloveniji. Sploh vlada v kuhinji in radi nje tudi pri delu taka tiranija, da se je delavstvo kljub vsej zbežnosti zadnje čase pričelo upirati ter protestirati proti takim metodam. G. T. je zagrozil, da bo odpustil vse nedomače ter vzel samo domače delavce, ki jih je bil poprej pod raznimi pretevezami odpustil. Ti domači delavci so se hranili doma in ne v »delavski kuhinji«. Delavstvo apelira na podjetnika, če res o vsem tem nič ne ve, da energično napravi red, na oblastvo pa, da se enkrat za vselej, še prav posebno na meji, onemogočijo take in slične stvari. Na pa to še vse in bomo v kratkem objavili prav zanimive stvari, ki so se dogajale tukaj in na sektorju Reka—Sv. Arah.

Malgačjevo zastavo, ki so jo nosili slovenski vojaki v bojih za Koroško so slovesno izročili celjskemu vojaškemu ploku dne 28. maja ob 20-letnici zavzetja Črne pri Prevaljah.

Veliko zgubo so utrpeli ob prazniških gostilničarji v okolici Maribora, ki so računali z obiskom botrov in birmancev, pa jim je dež pokvaril vse račune. Čez mejo pa je prišlo v Maribor s posebnim vlakom 1000 gostov in razen tega še 600 z avtobusi in posamič.

KRANJ

Iz občinske seje

V petek, dne 19. maja se je vršila zopet važna občinska seja, ki jo je vodil g. Šoster. Gospod župan je najprej poročal, da je banska uprava razrešila občinskega odbornika s. Rotarja, ker ni kranjski občan, kar se je ugotovilo šele po dveh letih. Na njegovo mesto je imenovala g. dr. Šilarja. — Zidarska, težakša in tesarska dela novega kopališča so bila oddana stavbeniku Kavki za 458 tisoč dinarjev, dočim je bil drugi interesent Pretnar za 20.000 din dražji. Prvotno predvidenega nasipa se ne gradi in zanimivo je, da je z ozirom nato Pretnar zmanjšal ponudbo za 173.000 din, Kavka pa le za 78.000 din od prvotnega proračuna. Po sklepu občinske večine Šavnikova pot pod Jelenovim klancem odpade radi širjenja ceste. — Glede gradnje nove tekstilne šole je kakor je rekel g. župan, g. ban mnenja, naj občina najame 4 in pol milijonsko posojilo proti jamstvu banqvine, ki bo tudi vršila odplačila. Najbolj važna pa je bila debata glede prodaje Prevole. G. župan je nedavno že dobil pooblastilo od občinske večine, da se pogaja glede prodaje z usmiljenimi brati v Kandiji. Poročal je, da usmiljeni bratje nimajo denarja. Iz te zadrege pa bi se rešili po mnenju g. župana na ta način: Kranjska župna nadarbina je potom g. dekana Škerbeca ponudila za Prevalo 1.200.000 din in se s tem obveže, da zgradi tam tekono 5 let sanatorij, v nasprotnem slučaju pa, da vrne brezplačno občini okroglo 5 ha zemljišča od celokupnih 23 ha. Na pripombo opozicije, da je bolnica bolj potrebna, je g. župan odgovoril, da se za sanatorij dobi lažje koncesija, in da banovina noče ničesar slišati o kakih bolnicah na Gorenjskem. Opozicija je ugovarjala tudi radi nizke cene za svet, ker po tej ponudbi bi stal kvad. meter 5 din, dočim se vrednost sveta ceni na okroglo 15 din kvad. meter. Nedavno je tovarna »Semperit« že nudila tako ceno. S. Kerč je ugovarjal, da stvar ni tako nujna in da občinski odbor ne more sklopiti tako hitro o kupčijah, ki presegaajo milijonsko vrednost, obenem pa predlagal, da se dekanove ponudbe ne sprejme. Opozicija je tudi zahtevala, naj se prodaja posestva razpiše. Končni predlog g. župana je bil: naj občinski odbor sklene, da se občinska uprava ooblasti za pogajanja z župno nadarbino na bazi 5 let, sicer pa da kupec vrne občini južnih 5 ha zemljišča. Proti predlogu je glasovalo 6 odbornikov. — Govora je bilo tudi o kanalizaciji od nove šole. — Dela so zastala radi tega, ker se je prišlo navskriž z lastnikom zemljišča, po katerem naj bi bila kanalizacija izpeljana v Kokro in to pa radi tega, ker se je celo začelo izvrševati brez vednosti posestnika, s čimer pa se seveda dotični ni strinjal in vsled tega zahteva sedaj sorazmerno višjo odškodnino. Večina je bila radi svoje pogreške mnenja, da se naj dotični svet razlasti. Opozicija je bila proti temu, predvsem radi tega, ker bi se ta zadeva lahko prej rešila na obojestransko zadovoljiv način. — G. župan predloži večino potem ni dal na glasovanje. — Kakor vidimo, so občinske seje zelo zanimive, a le, ...

RUŠE

Ustanovni občni zbor godbe tvornice za dušik se je vršil v sredo, dne 17. maja. Izvoljeni so bili sledeči: Častni predsednik g. ravnatelj ing. Mader Robert, predsednik g. dr. Rudolf Schädinger, tajnik g. Toplak Alojz, blaginjak

CELJE

Za cinkarniško delavstvo se bo vršilo v soboto, dne 3. junija s pričetkom ob 17. uri (5. pop.) takoj po delu v gostilni »Amerika« na Spodnji Hudinji predavanje s. dr. Reismana o »naredi o rudarski borzi dela«. Predavatelj bo pojasnil in razložil naredbo, ki jo mora poznati vsak cinkarniški delavec. Topilničarji, posetite to zelo važno predavanje vsi. Pripeljite s seboj tudi tiste delavce, ki običajno na predavanja ne pridejo in najdejo vedno kak izgovor za svoj izostanek.

Delo pri regulaciji Savinje vsled narasle vode in stalnega dežja počiva že nad 10 dni. Že itak skromno plačano delavstvo je brez služka in se vprašuje od kod naj dobi sredstva za borno preživljanje sebe in družine. Vsakemu je jasno, da pri takih mezdah ni misliti, da bi si delavec lahko kaj prihranil za čas ko je prisiljen, ne po lastni krivdi, da počiva in čaka na zopetno zaposlenje. Tako delo, kakor je pri regulaciji Savinje, ki je povsem odvisno od vremenskih prilik bi se moralo brezpogojno boljše plačati kakor pa stalno delo. Podjetje mora ali povzpeti mezde ali pa dati delavstvu za čas ko čaka na delo primerno odškodnino. Če bi bilo malo dobre volje in socialnega čuta bi se našlo tudi kako drugo tudi potrebno delo. Pričakujemo, da bodo merodajni činitelji ukrenili potrebno in našli zaposlitev za vse delavce.

TEHARJE

V kakšne svrhe se je porabilo darovani denar? Iz poročil v časopisih je bilo točno razvidno, da je podaril g. Avgust Westen za uboge občine Teharje 15.000 din. Teharski ubožci so hoteli na občino povpraševati, v koliko bodo deležni te dobrote. Na žalost so dobili odgovor, da ne dobijo nič. Denar da rabijo za zidavo dečjega doma, za popravilo občinske hiše in gasilskega doma. Ker je bilo darilo izrecno namenjeno za uboge, bi se moralo tudi med nje razdeliti. To bi bilo v skladu z namenom, pa tudi z obljubami, ki smo jih dobili ubogi pred občinskimi volitvami. Torej dajte denar tistim, ki so ubogi in potrebni. — Občinski siromaki in brezposelni.

Kaj je z družino, ki »stanuje« v Bukovžlaku 15? O tem smo pisali v št. 54 »Del. Politike« od 11. maja. Otroci še vedno beračijo in gladijejo. Opozarjamo ponovno občinsko upravo!

PTUJ

Živilski trg je dobro založen. Prve domače črešnje, ki so se pred enim tednom prodajale po din 4 mera (½ l), se dobe zdaj že po din 1.50 do 2, jagode po din 10 liter. Mnogo je zelenjave, ki pa je razen solate zaenkrat za delavske družine predraga. To velja za novi krompir, grah in kumare. Tudi mlečnih izdelkov je dovolj in razmeroma poceni, razen surovega masla, ki se tu pa tam prodaja v koščkih 8 kg po din 2.50. Cene mesu in kruhu pa še vedno ne odgovarjajo ceni živine odnosno moke. —ac—

Spomladanski velesejem v Ljubljani od 3. do 12. junija bo že 45. razstavna prireditev v Ljubljani. To pomeni 19 let razstavnotehničnega dela v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Splošni del velesejma bo obsegal vse panoge obrtniške in industrijske proizvodnje. Polištvo bo tvorilo posebno razstavo. Te razstave so že tako ukorinjene, da jih pozna cela Jugoslavija. Iz vseh predelov prihajajo kupci, da tukaj na podlagi razstavljenih garnitur izbirajo in naročajo po svojem okusu in premoženjskih razmerah. Razstava avtomobilov, avtobusov in motornih koles bo tako bogata kot še nikdar doslej. Še pred leti smo bili navezani na uvoz tekstilnega blaga. Sedaj že naša tvornice krijejo vso domačo potrebo in mislijo že na izvoz. Gradnja cest je za našo državo življenjsko vprašanje. Na velesejmu bodo razstavljeni najmodernejši stroji za gradnjo cest. Zveza gospodinj v Ljubljani vzajemno z ženskimi društvom bo podala letos pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov, predvsem večerin, narodnih noš in ženskih ročnih del. Ljubljanska tobačna tovarna pripravila razstavo tobačnih izdelkov. Komite tehničnega dela v Ljubljani priredi razstavo o pasivni obrambi prebivalstva za slučaj vojne. Zanimiva bo tudi gorenjska in dolenska kmečka hiša v narodnem slogu. Vsak naj uredi svoje poslovno potovanje v Ljubljano tako, da bo to potovanje zvezel z ogledom velesejma, saj bo mogel že na velesejmu samem rešiti velik del svojih poslovnih zadev, tako nakup blaga, oddajo naročil itd. Na železnici ima vsak obiskovalec brezplačen povratek, če si pri odhodu na odhodni postaji poleg cele vozne karte nabavi še rumeno železniško izkaznico za din 2 in si preskrbi potrdilo o obisku velesejma, ki ga bo dobil na velesejmski blagajni. Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, povratek od 3. do 17. junija.

Tiskovni sklad

Za tiskovni sklad so darovali na predavanju dne 21. t. m. v Hrastniku s. K. J. din 10. Praprotnik Ignac din 20, Rojnik Franc din 10, S. Beutl zbral med steklarji v Hrastniku din 73.50 in sicer so darovali: Beutl Franc din 5, Ločičnik J. 1, Vodep 1, Stuček 1, Gačnik 1, Kolner Alojz 2, Obrat Alojz 2, Obrat Stanko 3, Saurič Karl 2, Götz Karl 2, Peršič Franc 2, Koncina Wili 2, Vončko Dom. 2, Blazi Wenzl 2, Gosler Ignac 10, Wračun Franc ml. 2, Kmetič Franc 2, Rošker Franc 2, Gačnik Franc 4, Kolar Oskar 2, Benčina Emil 2, Mejač Anton 5, Gum Ivan 2.50, Jager Joško 2, Tepeš Maks 2, Just Jože 2, Ranzinger Ivan 2, Pfeifer Martin 5, Franekovič Pavel 1. — Vsem darovalcem iskrena hvala. Posnemajte!

g. Rankl Konrad, v odbor pa gg. Reš Franc, Marin Karel in Krusič Stefan.

Pevsko društvo Ruše pripravlja za 11. junij proslavo 25-letnice obstoja. Pokroviteljstvo te proslave je prevzel g. ravnatelj Krejci.

Po službeni potrebi je bil premeščen v Središče železniški uradnik g. Sonaja Joža. Med delavci in v napredni javnosti je bil zelo priljubljen. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo sreče, in značaj nad vse!

PTUJSKA GORA

Ptujskogorska protituberkulozna liga je v svojem komaj štiriletnem obstoju pokazala že nadvse lepe uspehe. To pa zato, ker je znala zainteresirati prebivalstvo in v območje svojega delovanja razen domače vključiti še občine Majšperg, Sv. Lovrenc na Drav. polju in Cirkovce. S takim spretnim organiziranjem je zaozsegla dovolj velik teritorij, ki je bil najpoprejši potreben za vsako uspešno akcijo. Ko je bilo enkrat to trdno, je liga začela s tistim notranjim delom, ki je v prebivalstvu našlo takoj svoj odziv: Dr. Peče, duša vsega delovanja, je v tem kratkem času izvršil okoli 2500 ordinacij v korist tuberkuloznih. Ker pa se je on in ves odbor predobro zavedal, da bi sama ugotovitev bila največkrat le premalo radi odvisnosti siromašnejšega, predvsem haloškega prebivalstva, od ekonomskih prilik, pomagajo tem nesrečnikom tako, da jim dajejo brezplačno zdravlila in živila. Letos je liga že petim šolam podlila od 30 do 50 l ribjega olja, šolarjem na Ptujski gori, v Majšpergu in Narapljah pa dnevno pošilja še kruh. Tako je liga zastavila vse sile za človekoljubno pomoč, in da bi v svojem delu bila samostojnejša in na tisti strokovni višini, ki je za to delo potrebno, si je pred nedavnim še postavila svoj zdravstveni dom. S tem si je ustvarila že tiste pogoje, po katerih bo lahko njeno delo v bodoče dobivalo vedno večji odziv v najširših slojih prebivalstva. Ker je na tem pred vsem zainteresirano tudi delavstvo tovarne na Hamrah, apeliramo na njega, da se tudi ono delovanju lige odzove. Seveda je to zaenkrat kljub njih želji otežkočeno, ker baje ne smejo biti nikjer organizirani. Da bi liga zamogla čim uspešneje delovati, priredi 4. junija v Cirkovcah veliko dobrodelno tombolo, na katero vabi vso javnost z enim edinim pozivom: Podprimo naše tuberkulozne brate in vse po jetiki ogrožene!

MEŽICA

Nagradno kegljanje priredi »Vzajemnost« v nedeljo, dne 4. junija na kegljišču letnega kopališča SPD v Mežici s pričetkom ob 9. uri dopoldan. Zaključek ob 21. uri zvečer. Razdeljenih bo 7 nagrad, ki so razstavljene v izložbi pri g. Toftu v Mežici. Cene za lučaje so običajne. Prijatelji krogle in kegljišča najvljudneje vabljene. — Odbor.

LIBOJE PRI PETROVČAH

Velik pevski koncert priredi »Vzajemnost« na vrtu gostilne Ivan Skoberneča v Zabukovci dne 4. maja ob 3. uri pop. Sodeluje rudarska godba iz Zabukovce. Po koncertu prosta zabava. Prijatelji petja in zabave vljudno vabljene. — Odbor.

All si že poravnal naročnine? Ako ne, izpolni svoje dolžnosti!

Ljubljanski velesejem

3. do 12. junija 1939

Polovična voznina na železnici. 600 razstavljalcev iz 12 držav

Krasna darila za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

(Izvezete so legitimacije za Ljubljano, razstavljalce in uslužbenke.)

V vrednosti ca. 100.000.— din.

Odtiraj kupon od vstopnice, napiši nani svoje ime in vrzi v zapечатeno žaro ob glavnem vходу. Dan obiska je poljuben. Vstopnico shrani.

Komisijončno zrebanje bo 12. junija 1939.

DARILA:

Orehova spalnica (Rok Berlič, Št. Vid), motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Panax (Vok, Ljubljana), motorno kolo Bismarck (Reboly, Ljubljana), 5 cevni radio Siera (Klemenčič, Ljubljana), kuhinjska oprema (Erman & Arhar, Št. Vid), klavirska harmonika (Meinel & Herold, Maribor), pralni stroj Viktorija (G. Puc, Ljubljana), 1 šotor zložljiv za 4 osebe (Interpromet, Ljubljana), 1 kolo Axo (Suttner, Ljubljana), 1 kolo Diktator (Splošna trgovska družba, Ljubljana), 1 kolo Tribuna (Batelj, Ljubljana), 1 peč Lutz (Rupena-Lutz, Ljubljana VII), 2 preprogi (Moderni dekor, Zagreb), 1 vrtna garnitura (Remec & Co., Duplica), 1 vrtna garnitura (Učakar, D. M. v Polju), 50 steklenic Unionskega piva, 12 buteljk vina (Moser, Zemun) manicura (Vovk, Ljubljana), 1 zaboj Kneippove žitne kave, 2 zaboj Rogaške Slatine, 1 pletena zibelka (Stražar, Notranje Gorice), 1 kasetna kosmetičnih predmetov (Cotič, Ljubljana), 20 ročkov po 1 kg maslinovega olja (Prvo dalmatinsko trgovačko društvo, Dubrovnik), 2 brezplačni vožnji s parnikom I. razreda Sušak-Kotor in nazaj (Dubrovačka plovdba in Jadranska plovdba), 21 dnevne počitnice v Niški Banji, 21 dnevne počitnice v Brestovački Banji, 10 dnevne počitnice v Slatini Radenci, 10 dnevne počitnice v Dobrni, 10 dnevne počitnice v Čateških toplicah, 8 dnevne počitnice na Omišlju, Hotel Učkar, 7 dnevne počitnice v Novem Vinodolu, Palace Hotel, 7 dnevne počitnice v Krapinskih toplicah, 7 dnevne počitnice v Mediji-Izlake, 5 dnevne počitnice v Rog. Slatini, 5 dnevne počitnice v konališču Palič, 2 dnevne počitnice na Bledu, Hotel Union.

Oglejte si darila na velesejmu, paviljon »K«.

LAŠKO

Socialne razmere v Radiotermi

V zimskem času je zaposlenih v Radiotermi normalno po 22, v poletnem času pa blizu 40 ljudi. Plače najvišjih uradnikov in kuharic so od din 2000 do din 4500 in imajo nekateri poleg plače še hrano in stanovanje.

Nižji uradniki imata ena din 800, druga 700 z vsjo oskrbo. Vsi ostali kakor: mizarji, vrtarji, slugi, vratar, sobarice, služkinje, natakarji, učenke itd. imajo plače od din 200 do din 500 ter razen vratarja, še popolno oskrbo v zavodu. (Hrana zaračunava uprava vsem po din 300, stanovanje pa po din 100 in je to torej del plače.) Sobarice imajo pozimi din 300, poleti din 200.

Delo nižjih se zelo razlikuje od dela enakih uslužbencev v drugih gostilnah in hotelih, ker morajo tukajšnji nameščenci delati več, kajti Radiotermi je vedno zasedena od letoviščarjev in članov OUZD. Delovna storitev teh uslužbencev je izredno velika, zlasti v glavni sezoni. So ljudje, ki po 14 ur dnevno stoje na nogah, a je po zakonu dovoljeno delo v takih obratih samo po 10 ur dnevno. Plačanje nadur ni uvedeno. — Najmanj po eno nedeljo vsak mesec bi morali imeti po zakonu vsi uslužbeni prosti, sicer pa 36 ur neprekinjenega odmora, toda uprava je uvedla neko svojo metodo: vsak teden daje prosto dvakrat popoldne od 2. do 6. ure (in še to samo nekaterim). Tako se delavci nikdar ne morejo docela posvetiti svojim brigam. Zanimiv je primer v razliki plač natakarja M., ki ima samo 200 din plače, a učenka S. din 300. Natakar je možki, ki je že nad 3 leta v Radiotermi (vsega je že natakar nad 5 let), a S. je komaj dveletna učenka (torej ženska škola), pa ima večjo plačo! Čudno je tudi to, da je ona takoj dobila 14 dnevni dopust, dočim ga dolgoletni vratar K. sploh ne dobi. Poleg tega ima on kot star uslužbenec, ki mora razen svoje službe še trebiti trate, obrezovati trto in drevje, pometati po parkih poti, valiti težke vinske sode (pri čemer je prišel ob prst) itd. samo din 500 plače, a ima ženo, 6 otrok in mora plačevati privatno stanovanje po din 200 mesečno. Razen tega mu

18. občni zbor Zveze nabavljalnih zadrug d žavnih uslužbencev

se je vršil v Kaštel Luški dne 24. maja. Kongres je otvoril predsednik g. Miloš Stibler. Uprava je v svojem poročilu naglasila, da so cene življenjskim potrebščinam na veliko poskočile v l. 1938. za 4.8 odst., v nadrobni prodaji v Beogradu pa za 11.1 odst. napram l. 1937. L. 1938. je imela zveza 322 priključenih zadrug, ki so šteje 163.056 članov. Od teh je bilo nabavljalnih zadrug 130, ki so imele lastnega kapitala 50 milijonov dinarjev in 167 kreditnih, ki so izkazovale 64.5 milijonov lastnih sredstev. Razen tega je v zvezi začlenjenih še 15 stanovanjskih in 9 proizvodnih zadrug. Zveza je kreditirala zadrugam do konca l. 1937. preko 100 milijonov dinarjev in je povečala te kredite v l. 1938. za 29 milijonov dinarjev, vendar pa so zadruge v teku l. 1938. vrnille 128 milijonov izposojenega kapitala. Zveza je oddala pri njej včlanjenim zadrugam blaga za 96.5 milijonov dinarjev. Zveza ima uvedeno tudi zadržno zavarovanje in ima sklenjenih 19.980 zavarovanj za vsoto 30.6 milijonov dinarjev. Računski zaključek zveze izkazuje prebitok od 699.667 dinarjev. G. Stibler je v svojem govoru naglasil, da zadržništvo dela brez dobička, brez izkoriščevalcev in izkoriščanja. V zadržnem gospodarstvu prestane nezadovoljstvo. Zadržništvo propagira mir in ljubezen med narodi. Ta mir pa more zopet zagotoviti človečanstvu samo zadržni red.

uprava ne da deleža od zakonitih 5 do 10 odst. napitnine. Do tega deleža so vpravičeni vsi nameščenci po zakonu, če prihajajo v neposredni stik z gosti. Zakon določa normo od 1 do 10 odst. z ozirom na svojstvo obrata. — Uprava plačuje samo po 5 odst., da bi morali uslužbeni po intenzivnosti dela v tuk. Radiotermi dobiti po 10 odst. napitnine. Druga letovišča: kakor Bled, Radenci, Dobrna, Rogaška Slatina, Rimske toplice plačujejo po 10 odst. in so se celo gostje v Radiotermi čudili, kako to, da je tu taka razlika. V Rimskih toplicah je uvedena 10 odst. napitnina že od 1. maja lanskega leta. Dolgo časa je plačeval uslužbenec 10 odst. napitnino tudi g. Trop, hotelir v Laškem, a jo je kasneje povsem ukinil, češ, če socialni zavod tega ne plačuje, ki ima vse leto močan donos, potem tudi jaz tega ne bom več plačeval. Teh 10 odst. bi morali dobiti natakarji, slugi, sobarice in vratar (ker pridejo neposredno v stik z gosti). Ko je uslužbenec Kš. radi nočnih opravil pri hidrocentrali zaprosil za povšanje plače, si je uprava kratkoma pomagala s tem, da mu je pristala vsak mesec po 5 odst. napitnine, čeprav nima z gosti ničesar opraviti, vratar Kt., ki ima z gosti največ opravka, ostaja brez odstotkov. Mnenja smo: uslužbencu Kš. redno povšanje mezde, vratarju Kt. pa po zakonu pripadajoči odstotek. — Kljub temu, da imajo vsi uslužbeni točno določeno službeno delo, morajo včasih služiti kot Mädchen für alles. Tako vidimo čisto mizarje, ki so hkrati elektrotehniki, vozijo gnoj, zemljo, opeko, grabijo listje, opravljajo zidarska dela itd. — Vratar žaga drva, koplje po gredah, razbija premoč, grabi listje itd. Ker je dandanes dovolj brezposelnih, naj bi uprava vzela v službo par novih ljudi, da bodo vsi uslužbeni imeli le določen posel.

Za bolniške člane ima uprava hišni red, ki določa, da morajo biti vsi do 10. ure zvečer v domicilu. Po tem času je izhod zabranjen. Vendar smo često opazili, da so imele nekatere članice prednost, da so se pozno po polnoči zabavale v družbi nekega gospoda iz uprave, posebno v gostilni g. G. ob Topliški ulici. — Hišni red naj torej velja za vse enako. Včasih se dajejo ob posebnih prilikah raznim osebam vsakovrstna darila na zasebnopraven način in račun. Žalostno je dejstvo, da v Radiotermi, ki je socialna zdravstvena ustanova, ni ne delavske organizacije, ne obratnega zaupnika, ne kolektivne pogodbe in nobenega delavskega tiska. Od strani uprave pričakujemo, da bo znala pravilno ceniti te pripombe, ki so mišljene dobrohotno. Smo pa mnenja, da se ne dostotki najlažje odpravijo, ako se jih javno pripiše.

Paris—Bordeaux (582 km) v 5 urah 12 min. Promet na tej progi so do kraja elektrificirali. Brzovlak z desetimi velikimi Pullmanovimi vagoni prevozi zdaj to progo v 5.12 urah. — Brzovlak Ljubljana—Beograd (570 km) vozi, kadar nima zamude, 11 ur in 20 minut.

Delavski pravni svetovalec

§ 219. pri regulaciji Savinje (Celje)

Vprašanje Pri tvrdki Nasimbeni sem bil skoro 3 leta zaposlen pri regulaciji Savinje in nisem nikdar marodiral. Ko pa sem bil sedaj aprila skozi 1 teden bolan, mi je poslovođa odvrnil, da nimam pravice do bolezenskih šitov po § 219 obrtnega zakona. Kam naj se obrnem?

Odgovor: Po § 219 o. z. morate dobiti v slučaju nezakrivljene boleznj mezdjo za največ 1 teden. Obrnite se na dopisništvo Delavske zbornice v Celju za posredovanje in na zaupnike, če ste si jih izvolili. Zato pa imate zaupnike. Če ne bi zaleglo, morate seve tožiti.

Nadure in odpoved (Velenje)

V lesnem podjetju velja 10 urni delavnik. Vse kar ste delali preko tega, morate dobiti plačano še s temeljno mezdo in 50 odst. povškom. Četudi se niste pogodili radi odpusta ali izstopa iz dela, Vam mora delodajalec službo vsaj 14 dnevno prej odpovedati, ali pa Vam plačati za 14 dni. Če Vam je odpovedal na 8 dni vsled pomanjkanja naročil, Vam mora plačati še za 1 teden, ker zakon ne pozna 8 dnevne odpovedi.

»Hudi duh« (Slovenska Bistrica)

Če kdo drugemu očita, da ima v sebi »hudega duha«, je to seve žaljivo in kaznjivo, kakor tudi to, da žaljeni potem dotičnemu reče »hudi duh je šel mimo«.

Kotiček sadružic

Ne kregaj se z usodo!

Prav gotovo ni človeka, ki bi bil s svojo usodo popolnoma zadovoljen, ki bi se mu zdeli njegovi dohodki dovolj veliki, prijatelji dovolj zvesti in zanesljivi, zakonski drug poptoln, otroci posrečeni, dom navdne lep. Prav vsak se dan na dan pritožuje, da tega in onega nima in tako nikoli ne gleda življenja s prave strani. Ker se usoda noče njemu prilagoditi, je tak človek seveda večno nezadovoljen. Vsa skrivnost življenjske umetnosti pa obstoji v tem, da se znamo docela prilagoditi svoji okolici, kajti le v tem slučaju bomo povsod dobrodošli in bomo povsod dosegli uspehe. Tako n. pr. se pametna žena prilagodi svojemu možu, zadovoljna je z njim, kakršen je in ne pride ji na misel, da bi ga tako dolgo izpreobračala, dokler bi vsaj nekoliko ne bil podoben možu, kakršnega si je v deklisih sanjah želela. Vse preveč je žen, ki smatrajo ravno to za svojo življenjsko nalogo, ki se ne znajo in nočejo prilagoditi in tako pokopljejo svojo srečo za vedno.

Vzemimo še drug slučaj, ženo, ki ji je gospodinjstvo njen edini poklic. Prva žena bo vse žive dni posmatrала ozki okvir gospodinjstvskega dela kot svojo zlo usodo, vedno bo godrnjala ter grenila sebi in vsej družini življenje. Druga pa ne samo da se bo prilagodila tej usodi, naučila se je jo ljubiti. Njeni dohodki, čeprav majhni, ji bodo zadoščali in ji bodo merilo za vse želje, pri tem pa bo živela tako srečno kakor da ima desetkrat večje dohodke. Ljubila bo svoj dom, svoje navidez enolično dnevno delo, ljubila bo ves svoj življenjski način in prav zato ji bo življenje potekalo tako, da bo vsej družini prijetno. Človek, ki se bo vedno zavedal, da se življenje ne prilagodi posamezniku, ampak da se mora posameznik prilagoditi življenju, bo zadel vedno pravilno pot.

Pravilno ravnanje s čevlji.

Spomladi imaš prav pogosto mokre čevlje. Takoj jih temeljito osuši, nato jih pa daj sušiti, a nikoli na vroč kraj, blizu peči ali celo na štedilnik. Od znotraj se hitreje posuše, če daš v nje kepe zvitega časopisnega papirja. Ko so čevlji suhi, jih šele namaži. Ko dobiš nove čevlje ali poplate, jih napravi takoj nepremojljive, preden jih prvič obuješ. Obrčni jih nekoliko s smirkovim ali steklitnim papirjem, da niso več tako gladki, nato pa vtari v nje laneno olje ali firnež. Impregniraj jih lahko tudi z mešanico obeh. Za gumijasto robo, to, rei tudi za galoše in snežne čevlje, je najboljšo sredstvo glicerina, ki gumi ohranja in ga napravi prožnega. Zato moramo gumijaste čevlje, pa tudi plašče koles itd. večkrat na leto namazati z glicerinom, a seveda prej temeljito osušiti. Lakaste čevlje, pa tudi galoše in snežne najlepše osušimo, če jih obdržimo z rezino čebule, potem namažemo z belim voskom ali oljem in osvetimo z mehko krpo. — Irhasti (semiš) čevlji postanejo sčasoma špehasti. Tedaj jih moraš skrtati z žičnato krtačo, kakor jo imajo za parkete. Za irhaste čevlje imajo posebno kredo za mazanje. — Kadar kupuješ čevlje, kupi vedno primerne in dovolj velike, da ti ne bodo posihali grenili življenja otiščanci in kurja očesa. Posebno je treba paziti pri otrocih, katerim včasih noge zelo hitro rastejo. Pa tudi preveliki in preohlapni čevlji niso prijetni, ker skačejo na nogi in trgaio nogavice. Zato nalepi zaščitno žameta, ki bo čevlji zmanjšala, pa tudi nogavica se ne bo trgala. — Če le mogoče, preobuj se večkrat na dan. Noga se oddahne in spočije, čevlji pa tudi.

Kruhove drobtinice v kuhinji.

Če ostane v gospodinjstvu tu in tam kakšna zemlja ali kos starega kruha, napravimo lahko kruhovo juho. Če si pa hočemo napraviti drobtinice, spravimo kruh v papirno vrečico in hranimo na suhem, dokler se popolnoma ne posuši. Ko je že trd, ga zmeljemo na strojčku. Najbolje je, če zmeljemo posebej riavo skorjo in bolj črn kruh, zemlje in sredice belega kruha pa spet posebej. Na ta način dobimo bele in temnejše drobtinice, ki jih moramo hraniti vsake posebej na suhem.

Kruhove drobtinice nam v kuhinji izvrstno služijo in nam dostikrat pomagajo iz zadrege. Če je kaka postna juha prerodka, ji primešamo belih drobtin, ki juho hitro zgoste, a ji ne izpremenijo okusa in barve. Ko drobtinice le malo povrejo, se popolnoma razpuste in jih ni več videti. — Kadar delamo razne močnate

jedi s sadjem, se rado zgodi, da se plast testa pod sadjem razmehta. To preprečimo, če pod sadni nadev naložimo drobtinice, ki posrkajo sadni rok, a kolaču prav nič ne izpremene okusa. — Če je testo za kakršnekolj cmoke premeško, dodamo potrebno množino belih drobtin, da dosežemo pravo gostoto. Če imamo premalo sesekljane mesa, dopolnimo s primerno količino drobtin, za telečje meso vzamemo bele, za goveje in svinjsko meso pa riave.

Cvrenje mesa.

Kruhove drobtinice nam rabijo tudi pri cvrtju teletine (dunajski zrezek), piščancev in rib. Ako hočemo meso ali ribo pravilno ocvreti, postopamo sledeče: Zrezki morajo biti popolnoma suhi, če še kje zastaja voda, jih moramo s krpo rahlo osušiti. Soliti smemo šele tik preden pavaljamo, da sol ne izvleče soka. Potem si pripravimo na krožnikih moko, stepemo jajce in drobtine in pavaljamo telečje zreske ali piščance. Za ribo ne rabimo stepenega jajca, ampak zadostuje sam stepen beljak. Ribo nasolimo, odrnemo s poprom, drobno nasekljanim zelenim peteršiljem in limonovim sokom, nato šele pavaljamo v moki, stepenem beljaku in končno v drobtinah. Nekatere gospodinj, ki hočejo štediti s telečjim mesom, pavaljajo zrezke po dvakrat v moki, jajcu in drobtinah. Dvakrat pavaljani zrezki sicer niso mesnati, so pa zelo sočni. Pomniti je treba še to, da ne sme postati skorja preveč trda. Zato moramo zrezke v drobtinah le rahlo pavaljati in jih ne smemo tlačiti s silo na meso, če nečemo hrustati trde skorje.

Ko smo tako pripravili meso ali ribo, je ne smemo pustiti ležati, ampak moramo začeti takoj s cvrenjem. Mast mora biti dovolj razgreta, ker drugače skorja rada odpade in ne postane dovolj rumena. Če mast ni dobro razdeljena, jo mrzli zrezek še bolj ohladi, potem se pa drobtinice preveč napijejo maščobe in zrezek postane premasten in pretežak. Ob prehudej ognju ne smemo cvreti, ker drugače skorja prehitro zarumeni, meso je pa znotraj še surovo. Ogenj pa tudi ne sme biti preslab, ker se potem počasi cvre in meso izgubi sok. Ako odpade skorja z zrezka, je vzrok lahko dvojen, ali ni bila mast dovolj razgreta ali pa je bil zrezek moker, da nismo mesa prej posušili in zbrisali. Če moramo veliko mesa ocvreti, je treba večkrat pobrati drobtine iz masti, da se ne sežgejo, ker drugače diši tudi mast po sežiganem. Nekatere gospodinj, ki imajo obilo mesa za ocvreti, varčujejo tako, da spečejo zrezek najprej na cenenj maščobi, nato ra vržejo zrezke v razgreto maslo in hitro opečejo z obeh strani.

Preklc.

Podpisana Jurjevec Franc in Sigoli Marjan, delavca v »Titanu« v Kamniku, preklicujeta in obžalujeta obrekovanja, katera sva izrekla 18. maja t. l. o gostilničarki Beve Minki iz Zapric ter se ji zahvaljujemo, da je odstopila od kazenskega pregona.

Kamnik, dne 23. maja 1939.

Jurjevec Franc, Sigoli Marjan.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

v Mariboru, reg. pom. blagajna

snana domača zavarovalna ustanova v Dravski banovini, ki plodonosno deluje že od leta 1927 in je izplačala tekoma obstoja nad 37 milijonov din na pogrebnišnih in doti.

Zavaruje za pogrebnično zdrave osebe obeh spolov od 17. do 70. leta do največ din 10.000.— in

za otro mladoletne od 1. do 16. do največ din 25.000.— plačiljiva ob doživljenem 21. letu.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO IN BREZOBVEZNO POJASNILA

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

MALI OGLASI

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragg
Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

„FOX“ terpentin-krema
je nenadkriljiva

Vazelin in pravi gumitrans Vas varuje v snegu dežju in blatu najbolje pred prehladom.

Priporoča se

SPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. I. I. O. I.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnik cenah. Hitra izdelava.

Kdor hoče dobro kavo pit
mora h

„KAVALIRJU“

iti. »Kavalir« specialna trgovina za kavo, čaj in čokoladne specialitete.

ZIDAJTE POCENI!

Nosilce, betonsko železo, ograje, cevi, vsakovrstno okovje dobite poceni, rabljeno ali vendar zelo dobro ohranjeno pri tvrdki

Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14 in Ptujsko Tržaška cesta.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnje v Mariboru. Telefon št. 2324

Za konzervirani izdelki in urejanje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska: Ljubljana tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Viktor Eržen v Mariboru.